

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Рушійні зміни у різних сферах розвитку країни та стрімке формування сучасного інформаційного суспільства потребують підготовки фахівців нової генерації. Успішна реалізація цього завдання зумовлена також суттєвими змінами в системі й структурі вищої школи та необхідністю інтеграції національної освіти до світового освітнього простору. Це вимагає визначення концептуальних довгострокових стратегій щодо подальшого вдосконалення та розвитку вищої освіти з метою підготовки конкурентоспроможних фахівців з високим рівнем професійної компетентності, сформованими вміннями й навичками, розвиненою мотивацією до саморозвитку й самовдосконалення.

Проблеми формування освітнього середовища у вищих навчальних закладах на основі широкого запровадження комп'ютерних технологій дослідники розглядають як один з провідних засобів підвищення якості навчально-виховного процесу у вищій школі та професійної підготовки фахівців (В. Биков, М. Жалдак, Ю. Жук, В. Кухаренко, Н. Морзе). Особливого значення набуває вдосконалення підготовки студентів шляхом ефективного використання комп'ютерного середовища, яке спрямовано на створення умов для застосування інноваційних педагогічних технологій навчання з метою формування в них мотивації до майбутньої професії в процесі навчальної діяльності.

Ефективна організація навчальної діяльності у комп'ютерному середовищі залежить як від організаційних, так і технічних чинників. Важливу роль відіграє рівень розвитку інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури вищого навчального закладу та існуючий рівень включення в комп'ютерну інфраструктуру педагогів та студентів. Разом з цим потребує постійного оновлення комплекс педагогічних умов, які необхідно розвивати в процесі взаємодії суб'єктів навчального процесу для цілеспрямованого використання отриманих знань у майбутній професійній діяльності студентів.

Для подальшого ефективного розвитку вищої школи визначені наступні пріоритети:

- орієнтація вищої школи на особистість;
- формування національних та загальнолюдських цінностей;
- створення для громадян рівних можливостей для здобуття вищої освіти;
- постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу;
- впровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій;
- інтеграція вітчизняної вищої освіти в європейський та світовий освітній простір [1, с.26].

Всі вищезгадані важливі напрямки розвитку вищої школи розкривають глибинні взаємозв'язки з метою реалізації гуманістичної розвивальної парадигми вищої освіти України. Сучасна вища освіта потребує заміни суб'єкт-об'єктних відносин на відносини суб'єкт-суб'єктні з метою визначення за особистістю права бути не тільки головною цінністю освіти, а й стати активним учасником навчального процесу.

Сучасне суспільство вимагає від майбутнього фахівця високого рівня умінь роботи з інформацією. Особливого значення набуває здатність знаходити, накопичувати знання та використовувати їх для розв'язання поставлених завдань, що вимагає від студентів відповідного рівня професійних знань, умінь та навичок. Процес формування мотивації навчальної діяльності сприяє розвитку в студентів раціональних підходів до формування базових знань та умінь, їх використання в майбутній професійній діяльності. Успіху зможе досягти лише той фахівець, хто вміє зібрати найбільш важливу в даний момент часу

інформацію, критично її осмислити і розробити ефективну стратегію щодо реалізації отриманої інформації. Важливими особливостями фахівців є знання з актуальних питань: управління, стратегічного розвитку, інноваційних процесів, планування діяльності, здійснення різних напрямів діяльності, особливостей ринкової кон'юнктури, правове регулювання діяльності. Майбутні фахівці повинні вміти ставити проблеми, усвідомлювати поставлені завдання, систематизовано збирати дані, проводити аналіз та узагальнення даних, досліджувати реальні ситуації, знаходити виважені рішення та володіти навичками застосовувати набуті знання в практичній роботі, проведення наукового дослідження, швидкої адаптації до різних видів ситуації, вироблення чіткої і аргументованої власної точки зору.

Розробці ефективного алгоритму формування мотивації студента до навчання у комп'ютерному середовищі повинно передувати вивчення закономірностей цієї мотивації, як особистісної характеристики майбутнього фахівця, обумовленою його індивідуальністю. Вивчення мотивації дозволяє виявити її реальний рівень і прогнозувати можливі перспективи розвитку мотивації для кожного студента, академічної групи, курсу. Результати вивчення мотивації стають основою для планування процесу її формування. Разом з тим в процесі формування мотивації розкриваються нові резерви росту її рівня, тому діагностику мотивації необхідно здійснювати в ході навчального процесу.

Теоретико-методологічними засобами дослідження процесу формування мотивації навчальної діяльності у комп'ютерному середовищі можуть виступати системний підхід, методи та інструменти моделювання, які потенційно і об'єктивно дозволяють оцінити педагогічний вплив на формування мотивації навчальної діяльності студентів і, що найголовніше, надають можливість визначити шляхи і підходи до визначення рівня мотивації, її складових і структури відповідно до вимог розвитку сучасних педагогічних систем.

Використання комп'ютерного середовища для формування мотивації навчальної діяльності студентів дає можливість комплексного вивчення та проведення аналізу навчальної траєкторії кожного студента для подальшого прогнозування результатів засвоєння професійних знань, сформованості у майбутнього фахівця умінь і навичок, досвіду творчої діяльності. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у ВНЗ дозволяє проектувати індивідуальні освітні траєкторії студентів і забезпечує можливість проходження навчального матеріалу як по лінійній траєкторії (послідовне проходження модулів), так і по нелінійній схемі, у рамках якої ті або інші теми можуть бути виключені або додатково включені в програму вивчення дисципліни залежно від вхідної підготовки студента і його індивідуальних інтересів. Використання обох видів траєкторій говорить про врахування особливостей кожного студента. Але варто підкреслити, що саме нелінійна траєкторія навчання дає можливість всебічно розглядати всі існуючі інтерпретації процесу навчання у комп'ютерному середовищі і є засобом формування мотивації навчальної діяльності студентів, при цьому лінійна траєкторія стає лише одним із шляхів освоєння знань.

Вдосконалення професійної підготовки студентів вищої школи базується на формуванні мотивації навчальної діяльності майбутніх фахівців, що сприяє організації навчальної діяльності студентів у комп'ютерному середовищі завдяки можливості прогнозувати результати навчання в наступних етапах залежно від досягнень студента на даному етапі навчання. Послідовність подання навчального матеріалу повинна корегуватись залежно від попередньої інтерактивної діяльності та результатів самооцінки знань, а не бути однаковою для всіх студентів.

Список використаних джерел

1. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / под ред. В. П. Андрущенка. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – 221 с.
2. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. /О.І. Пометун, Л.В. Пироженко/ за ред. О.І. Пометун. – К.: А.С.К.,2004.